

مختصر العقيدة الإسلامية

من الكتاب والسنة الصحيحة

إعداد

محمد بن جميل زينو

المدرس في دار الحديث النبوية بمكة المكرمة

باللغة الأوزبكية

الترجم :

أبو سمية قدرة الله بن غلام جان

أبو ذكر الله عبدالباري بن عبدالواسع

Religion of Islam
(<http://www.religionofislam.com>)

الطبعة الأولى: ١٤٢٠ هـ

Куръон ва саҳиҳ суннатга биноан

ИСЛОМ АҚИДАСИ

муаллиф:

Муҳаммад ибни Жамил Зайну

таржимонлар:

Абу Сумайя Қудратулло Фуломжон ўғли

ва

Абу Зикрило Абдулборий Абдулвосеъ ўғли

*«Албатта (барча) масжидлар Аллоҳникидир. Бас,
(масжидларда) Аллоҳ билан бирга яна бирон кимса-
га дуо-илтижо қилманглар» «Жин» сураси, 18-оят.*

КУРЪОН ВА САХИХ СУННАТГА БИНОАН

ИСЛОМ АҚИДАСИ

Ўзбек тилида

муаллиф:

Муҳаммад ибни Жамил Зайну

таржимонлар:

Абу Сумайя Қудратулло Фуломжон ўғли

ва

Абу Зикрилло Абдулборий Абдулвосеъ ўғли

1419-1999 йил.

Published by:
INVITATION TO ISLAM
[TURKISTAN]

Халқаро Исломга даъват
маркази
«Туркистон» бўлими

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм

الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَحْدَهُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى مَنْ لَا نَبِيَّ بَعْدَهُ ، أَمَا بَعْدُ :

Ягона Оллоҳнинг Ўзига ҳамду-санолар бўлсин, сўнги пайгамбар Муҳаммад саллаллоҳу алайҳи ва салламга дуолар бўлсин. *Аммо баъд:*

Ассалому алайкум аҳли ислом биродарлар. Оллоҳ субҳонаҳу ва таолонинг изни билан қўлингиздаги ушбу китобни араб тилидан замонавий ўзбек тилига таржима қилишга муяссар бўлдик. Қуръони карим оятларининг таржимасида Алоуддин Мансурнинг ўзбекча изоҳли таржимасидан фойдаландик.

Бу китоб маккалик биродаримиз, устоз Жамил Зайнунинг қаламига мансуб бўлиб, «Ислом ақидаси» деб номлангандир. Китобдаги мавзуларга бирма-бир эргашар эканмиз, мусулмон кишисини Оллоҳга ширк келтириш ва ибодатларини Оллоҳдан ўзгага сарфлаш каби катта хатолардан асраши, ҳамда инсонни қандай амаллар қилса Парвардигорига яқин бўлиши йўлларини ўргатиб, соғлом ақида сари ундашининг гувоҳи бўламиз. Китобга мурожаат қилар эканмиз, мақсадларимиз янада равшан бўлади.

Сўзимизнинг сўнггида яна бир бор яратган ҳо-
жамиз Оллоҳ субҳонаҳу ва таолога ҳамду санолар
айтамиз. Барчамизни Ўзининг саҳиҳ акидасида со-
бит кадам қилсин.

Таржимондан.
Мадинаи Мунаввара шаҳри,
ҳижрий: 13-17 рамазон, 1416-йил.
мелодий: 1-5 февраль, 1996-йил.

С Ҷ З Б О Ш И

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ ،
وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهِ وَأَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا ، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ ،
وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ . وَأَشْهَدُ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ،
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، أَمَّا بَعْدُ :

Оллоҳ таолога мақтовлар бўлсинки, ҳамду сано-ларни у Зотнинг Ҷзигагина айтиб, Унинг Ҷзиданги-на мадад тилаймиз ва Унинг Ҷзигагина узрлар ай-тамиз. Ҳамда нафсимизнинг ёмонлиги ва хато иш-ларимизда Унинг Ҷзидан паноҳ истаймиз. Оллоҳ кимники тўғри йўлга йўлдаса, ҳаргиз адашмагай, кимники Оллоҳ адаштира, ҳаргиз ҳидоят топмагай ва гувоҳлик бераманки, Оллоҳдан ўзга илоҳ йўқдир ва Унинг шеригида йўқдир. Шунингдек Муҳаммад саллаллоҳу алайҳи васаллам Оллоҳнинг бир бандаси ва элчисидир. *Аммо баъд:*

Бу китобдаги жавоб берилган саволлар ниҳоятда муҳим бўлиб, Қуръони карим ва ҳадиси шарифдан олинган далилларга асослангандир. Бу аниқ жавоб-лар билан албатта ўқувчининг қалби таскин топ-гай. Чунки тавҳид ақидаси — Оллоҳни ягона деб билиш — инсонни дунё ва охираат саодатига эриш-

тирувчи ягона асосдир. Оллоҳдан мусулмонларнинг
бу китобдан истифода қилишиб, Узининг йўлида
халис этмоғини илтижо қилиб қоламан.

Муаллифдан;
Маккаи Мукаррама шаҳри.

ИСЛОМ АСОСЛАРИ

Савол-1: Жаброил алайҳиссалом: Эй Муҳаммад, менга Ислом ҳақида хабар бергин, деб сўради.

Жавоб-1: Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам айтдиларки, *Ислом* беш нарсадан иборатдир:

1. *Оллоҳ таолонинг ягоналигига* — ибодат ёлғиз Унинг Ўзигагина лойиқлигига ва *Муҳаммад саллаллоҳу алайҳи васалламнинг Оллоҳнинг элчиси эканлигига гувоҳлик бермоғинг.*
2. *Намозни тўла-тўқис адо этмоғинг.*
3. *Закот чиқармоғинг* — қачонки бир мусулмон одам 85 грам олтин миқдорида бойликка эга бўлса, бир йил ўтганидан сўнг закотини беради.
4. *Рўза тутмоғинг* — рўза инсонни бондоддан то шомгача емоқ-ичмоқлик ва жинсий алоқадан бўлишдан манъ этади.
5. *Агар қодир бўлсанг ҳажж қилмоғинг.*

Имом Муслим ривоятлари.

ИЙМОН АСОСЛАРИ

Савол-2: Жаброил алайҳис-салом: Эй Муҳаммад, менга Иймон ҳақида хабар бергин, деб сўради.

Жавоб-2: Расулulloҳ саллalloҳу алайҳи васаллам айтдиларки, *Иймон* олти нарсадан иборатдир:

1. *Оллоҳ таолога иймон келтиришиг* — У зот барча нарсаларнинг Яратувчиси ва ибодат Унинг Ўзигагина лойиқдир, ҳамда Унинг бир қанча исм ва сифатлари бўлиб, бандаларининг сифатларига асло ўхшамас, деб чин қалбдан ишонмоғинг.
2. *Оллоҳ таолонинг фаришталарига чин қалбдан ишонмоғинг* — улар нурдан яратилган бўлиб, ҳамisha Оллоҳ таолонинг амрини бажариш билан машғулдирлар.
3. *Оллоҳ таолодан тушган китобларга чин қалбдан ишонмоғинг* — бу китоблар: Таврот, Инжил, Забур ва Қуръони Каримдир. Қуръони Карим бошқа китобларга амал қилишни бе-кор қилган.
4. *Оллоҳ таолонинг пайғамбарларига чин қалбдан ишонмоғинг* — бу пайғамбарларнинг аввали Нуҳ алайҳиссалом бўлиб, охири Муҳаммад саллalloҳу алайҳи васалламдир.
5. *Қиёмат кунига чин қалбдан ишонмоғинг* — бу кун инсонларни ҳисоб-китоб қилинадиган кундир.
6. *Барча яхшилигу ёмонлик ишларни Оллоҳ таолонинг тарафидан деб чин қалбдан ишонмоғинг*

— бу дегани ҳар ишнинг бир сабаби бор, деб қўлдан келганча ҳаракат қилиш ва Оллоҳ таолонинг тақдирига рози бўлишдир.

Имом Муслим ривоятлари.

ОЛЛОҲ ТАОЛОНИНГ БАНДАЛАРИДАГИ ҲАҚҚИ

Савол-3: Оллоҳ таоло бизни нима учун яратди?

Жавоб-3: Оллоҳ таоло бизни ёлғиз Ўзига ибодат қилмоғимиз ва Унга ҳеч нарсани шерик қилмаслигимиз учун яратди. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ سورة النازعات

маъноси: «*Мен жин ва инсни фақат Ўзимга ибодат қилишлари учунгина яратдим*». «Зориёт» сураси, 56-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ
وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئاً)) متفق عليه

маъноси: «*Оллоҳ таолонинг бандаларидаги ҳаққи Унга ибодат қилиб, ҳеч нарсани шерик қилмасликларидир*». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Савол-4: Ибодат нимадир?

Жавоб-4: Ибодат Оллоҳ таоло яхши кўрадиган барча амаллардир. Масалан, дуо, намоз ва Оллоҳ таолога итоат қилишлар. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ
وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ ﴿ ١٦٢ ﴾ سورة الأنعام

маъноси: «*Айтинг (Эй Мухаммад): Албатта намозим, қурбонликларим, ҳаёту-мамотим бутун оламларнинг Парвардигори бўлмиш Оллоҳ учундир*». «Анъом» сураси, 162-оят.

Пайғамбаримиз салталоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«وما تقرب إلي عبدي بشيء أحب إليّ
مما افترضته عليه» ((حديث قُتَيْبِي رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

маъноси: «*Бандамнинг фарз амалларини бажармоғи сўзсиз Мен яхши кўрган нарса орқали яқинлашмоғидир*» Ҳадиси Қудусий, имом Бухорий ривоятлари.

Савол-5: Оллоҳ таолога қандай ибодат қиламиз?

Жавоб-5: Оллоҳ ва Унинг пайғамбари буюрганидек ибодат қиламиз. *Далли:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
الرَّسُولَ وَلَا تَبْطُلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴾ ﴿ ٣٦ ﴾ سورة عند

маъноси: «*Эй мўминлар, Оллоҳга итоат этингиз ва пайғамбарга итоат этингиз. Ва (куфр ё мунофиқлик йўлига кириш билан қилган) амалларингизни ботилбефойда қилиб қўйманглар!*» «Мухаммад» сураси, 33-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ)) رواه مسلم
маъноси: «*Кимки биз буюрмаган бир ишни қилса, у иш номақбулдир*». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-6: Оллоҳ таолога қўрққанимиз ёки Унинг неъматларидан умид қилганимиздан ибодат қиламизми?

Жавоб-6: Ҳа, Ундан қўрқиб, умидвор бўлганимиздан ибодат қиламиз. *Далил:* Оллоҳ таоло бандаларига буюради:

﴿ وَأَدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا ﴾ سورة الاعراف : ٥٦
маъноси: «*У зотга (азобидан) қўрқиб, (рахматидан) умидвор бўлган ҳолингизда ибодат қилингиз*». «Аъроф» сураси, 56-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((أَسْأَلُ اللَّهَ الْجَنَّةَ ، وَأَعُوذُ بِهِ))

﴿ مِنْ النَّارِ ﴾ رواه أبو داود بسند صحيح
маъноси: «*Оллоҳ таолодан жаннатни сўраб, дўзах азобидан паноҳ тилайман*». Имом Абу Довуд ривоятлари.

Савол-7: Эҳсон нимадир?

Жавоб-7: Исломда эҳсон дегани Оллоҳ таолони яқин деб билмоқдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ الَّذِي يَرَاكَ جِئْتَنِي بِمُؤْمِنٍ ﴾

وَقُلُّبِكَ فِي السَّجْدِينَ ﴿٣١﴾ سورة الشَّمراء
маъноси: «У сизни ўзингиз (намоз учун) тураётган
вақтингизда ҳам, сажда қилгувчилар (намоз ўқув-
чилар) орасида ҳам кўриб турар». «Шуаро» сураси, 218
ва 219-оятлар.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам ай-
тадилар:

«الإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ،
فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ» ((رواه مسلم

маъноси: «Эҳсон — Оллоҳ таолони кўриб тургандек
ибодат қилишингдир. Зеро, сен Уни кўрмасанг ҳам, У
сени кўриб туради». Имом Муслим ривоятлари.

ТАВҲИД ТУРЛАРИ ВА УНИНГ ФОЙДАЛАРИ

Савол-8: Оллоҳ таоло пайғамбарларни нима учун юборган?

Жавоб-8: Оллоҳ уларни Ўз ибодатига даъват қилиш ва Унга ширк келтиришдан қайтариш учун юборган. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنْ

اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴾ سورة النحل : ٢٦

маъноси: «*Аниқки, биз ҳар бир умматга: Оллоҳга ибодат қилишлар ва тоғут — шайтондан йироқ бўлишлар (деган ваҳий билан) бир пайғамбар юборганмиз*». «Наҳл» сураси, 36-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

﴿ وَالْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ ... وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ ﴾ متفق عليه

маъноси: «*Пайғамбарлар ўзаро биродардирлар ... ва динлари ҳам бирдир*». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Савол-9: «Тавҳидур-рубубийя» нима дегани?

Жавоб-9: Оллоҳ таолони барча ишларида ягона деб билмоқдир. Масалан, Унинг тадбиркорлиги ва яратувчилигига ўхшаш. Чунки, Оллоҳ таолодан ўзга зот бундай қоннотларни яратишга қодир эмасдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ سورة الفاتحة

маъноси: «**Мақтовлар бутун оламлар ҳожаси Оллоҳ учундир**». «Фотиҳа» сураси, 1-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((أَنْتَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)) متفق عليه

маъноси: «**Сен еру осмонларнинг Парвардигорисан**». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Савол-10: «Тавҳидул-улуҳийя» нима дегани?

Жавоб-10: Оллоҳ таолони ибодатда ягона деб билишдир. Масалан, дуо қилиш, қурбонлик сўйиш, назр-ниёз, намоз ўқиш, умид қилиш ва ёрдам сўрашга ўқшаш. **Далил:** Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا

هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴾ سورة البقرة

маъноси: «**Тангрингиз ягона тангридир. У меҳрибон ва раҳмли тангридан ўзга ҳеч қандай тангри йўқдир**». «Бақара» сураси, 163-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمُ إِلَيْهِ

شَهَادَةً أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ)) متفق عليه

وفي رواية البخاري: ((إِلَى أَنْ يُوحَى دُوا اللَّهِ))

маъноси: «Одамларга қиладиган энг аввалги даъватларингиз Оллоҳ таолонинг ягоналигига ва Ундан ўзга шлох йўқлигига гувоҳлик бериш бўлсин». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари. Имом Бухорий ривоятларида «Оллоҳнинг бирлигига» деган лафзда келади.

Савол-11: Оллоҳ таолонинг исм ва сифатларидаги ягоналиги қандай?

Жавоб-11: Оллоҳ таоло Қуръони каримда Ўзини қандай сифатлаган бўлса, ёки Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам саҳиҳ ҳадисларда У Зотни қандай сифатлаган бўлсалар, ушбу сифатларга иймон келтириб, У Зотни ўзимизга ўхшатмаслигимиз ва бу сифатларни инкор қилиб, маъноларини ўзгартирмаслигимиздир. Масалан, Оллоҳ таолонинг арш устидалиги ва дунё осмонига тушиши ва Унинг қўли борлиги каби Оллоҳ таолони баркамол зот эканлигини англатадиган нарсалар. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾﴾ سورة الشورى

маъноси: «Бирон нарса У зотга ўхшаши эмасдир. У зот эшитгувчи ва кўриб тургувчидир» «Шўро» сураси, 11-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((يَنْزِلُ اللَّهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا)) رواه مسلم

маъноси: «Оллоҳ таоло ҳар кечада дунё самосига тушади». Имом Муслим ривоятлари.

«Дунё самоси»дан мурод ер устидаги осмондир.

Бу тушиш Оллоҳ таолонинг Ўз буюклигига хос бўлиб, бандалари тасаввур қила олмайдиган даражададир.

Савол-12: Оллоҳ таоло қаерда?

Жавоб-12: Оллоҳ таоло осмонда, арши аъло устидадир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿الرَّحْمٰنُ عَلٰى الْعَرْشِ اَسْتَوٰى﴾ سورة طه
маъноси: «(У зот) Ўз аршида ўрнашди». «Тоҳо» сура-
си, 5-оят.

Имом Бухорий айтишларича, «Ўрнашди»дан мурод кўтариш ва юқори бўлди демакдир.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ كِتَابًا قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ الْخَلْقَ ...
فَهُوَ مَكْتُوبٌ عِنْدَهُ فَوْقَ الْعَرْشِ») رواه البخاري

маъноси: «Оллоҳ таоло жамики нарсаларни ярат-
тишдан илгари бир китобни ёзди... Бу китоб унинг
олдида арши аълодадир». Имом Бухорий ривоятлари.

Савол-13: Оллоҳ таоло биз билан биргами?

Жавоб-13: Ҳа, Оллоҳ таоло эшитиши, кўриши ва
илми ила биз билан биргадир. *Далил:* Оллоҳ таоло
айтади:

﴿قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا
أَسْتَمِعُ وَأَرَى﴾ سورة طه

маъноси: «(Оллоҳ) айтди: Қўрқманглар, шакшубҳасиз Мен сизлар билан биргаман — эшитиб, кўриб тураман». «Тоҳо» сураси, 46-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((إِنَّكُمْ تَدْعُونَ سَمِيعاً قَرِيباً وَهُوَ مَعَكُمْ)) رواه مسلم

маъноси: «Сизлар яқин, эшитгувчи зотга дуо қилиятсизлар. У зот Ўз илми орқали сизлар биландир». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-14: Тавҳиднинг фойдаси нимададир?

Жавоб-14: Тавҳиднинг фойдаси охират азобидан абадий сақланиш, бу дунёда тўғри йўл топиш ва гуноҳларни кечирилишига эришишдан иборатдир.

Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمَنُ وَهُمْ مُتَسَدِّونَ ﴾ سورة الأنعام

маъноси: «Иймон келтирган, ўз иймонларини зулм (ширк) билан аралаштирмаган зотлар — ана ўшалар хотирасам бўлгувчидирлар ва ўшалар ҳидоят топгувчидирлар». «Анъом» сураси, 82-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((حَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يُعَذِّبَ

مَنْ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً)) متفق عليه

маъноси: *«Бандаларнинг Аллоҳдаги ҳақлари Оллоҳ таолога ҳеч нарсани ширк қилмаганларни азобламаслигидир»*. Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

АМАЛНИНГ ҚАБУЛ БЎЛИШ ШАРТЛАРИ

Савол-15: Амалнинг қабул бўлиш шартлари нимадир?

Жавоб-15: Оллоҳ таоло ҳузурида амалнинг қабул бўлиши шартлари учтадир:

1. Оллоҳ таолога иймон келтириб, Уни ягона деб билмоқ. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴾ سورة الكهف

маъноси: «Албатта, иймон келтирган ва яхши амаллар қилган зотлар учун фирдавс боғлари манзил бўлур». «Каҳф» сураси, 107-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ ثُمَّ أَسْتَقِمُّ)) رواه مسلم

маъноси: «Оллоҳ таолога иймон келтир ва ўзингни ўнгла!» Имом Муслим ривоятлари.

2. Ихлос. Ихлос — ҳеч кимга сўзламай, риёсиз ҳолис Оллоҳ таолога амал килмоқдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ فَاَعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴾ سورة الزمر

маъноси: «(Эй Мухаммад), бас сиз Оллоҳга -
У зот учун динингизни холис қилган ҳолда ибодат қилинг». «Зумар» сураси, 2-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((مَن قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا

دَخَلَ الْجَنَّةَ)) صحيح رواه البزار وغيره

маъноси: «Кимки ихлос билан «ло илоҳа иллаллоҳ» деса, жаннатга киргай». Имом Баззор ривоятлари.

3. Амални пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васалламга келган буйруқларга мувофиқ ҳолатда бажариш. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَمَاءَ آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا

هَآؤُكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ﴾ سورة الحشر : ٧

маъноси: «Пайғамбар ўзи сизларга келтирган нарсани олинглар, у зот сизларни қайтарган нарсадан қайтинглар». «Ҳашр» сураси, 7-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَكْءٌ)) رواه مسلم

маъноси: «Кимки биз буюрмаган ишни қилса, у иш номақбулдир». Имом Муслим ривоятлари.

* * *

КАТТА ШИРК ВА УНИНГ ТУРЛАРИ

Савол-16: Катта ширк нимадир?

Жавоб-16: Катта ширк — ибодат турларидан биронтасини Оллоҳ таолодан ўзгага сарфламоқдир. Масалан, дуо қилиш, қурбонлик сўйиш ва шунга ўхшаш ишлардир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ
وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا
مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾ سورة يونس

маъноси: «Оллоҳни қўйиб, сизга фойда ҳам, зиён ҳам етказа олмайдиган нарсага штихсо қилманг! Бас, агар шундай қилсангиз, у ҳолда албатта зolimлардандирсиз». «Юнус» сураси, 106-оят.

«Зolim»дан мурод мушрикдир.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«أَكْبَرُ الْكِبَائِرِ: الْإِشْرَاقُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ
الْوَالِدَيْنِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ» رواه مسلم

маъноси: «Катта гуноҳларнинг ҳам каттаси Оллоҳ таолога ширк келтириши, ота-онага оқ бўлиши ва ёлгон гувоҳлик беришидир». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-17: Оллоҳ таоло ҳузуридаги энг катта гуноҳ қайсидир?

Жавоб-17: Оллоҳ таоло ҳузуридаги энг катта гуноҳ катта ширкдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ يَا بَنِيَّ لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴾ سورة لقمان

маъноси: «Эсланг, Лукмон ўғлига панд-насихат килар экан, деган эди: Эй ўғилчам, Оллоҳга ширк келтирмагин! Чунки ширк келтириш катта зулмдир». «Лукмон» сураси, 13-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васалламдан, гуноҳларнинг энг каттаси қайси, деб сўралганда айтдилар:

((أَنْ تَجْعَلَ لِلَّهِ نِدَاءً وَهُوَ خَلَقَكَ)) مَفْقٌ عَلَيْهِ

маъноси: «Сен ўзингни яратган Оллоҳ таолони шериги бор деб билишингдир». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Савол-18: Ширк мусулмонларда учрайдими?

Жавоб-18: Ҳа, мавжуддир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴾ سورة يوسف

маъноси: «Уларнинг кўплари Оллоҳга фақат мушрик бўлган ҳолларидагина иймон келтирадилар». «Юсуф» сураси, 106-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَلْحَقَ قَبَائِلُ مِنْ أُمَّتِي بِالْمُشْرِكِينَ حَتَّى تُغَيِّدَ الْأَوْثَانَ)) صحيح رواه الترمذي

маъноси: «Умнатларимдан бир неча қабилалар мушриклар билан қўшилишиб, бутпараст бўлиб кетмагунларича қиймат қойим бўлмайди». Имом Термизий ривоятлари.

Савол-19: Ўликлар ва ғойиб кимсалардан дуо талаб қилишнинг ҳукми нимадир?

Жавоб-19: Улардан дуо талаб қилиш ширкларнинг энг каттасидандир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴾ سورة الشُّعْرَاءِ

маъноси: «Бас, (эй Мухаммад), сиз Оллоҳ билан бирга бошиқа бирон бир илоҳга илтижо қилманг! Акс ҳолда азобланувчи кимсалардан бўлиб қолурсиз». «Шуаро» сураси, 113-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ دَخَلَ النَّارَ)) رواه البخاري

маъноси: «*Кимки Оллоҳ таолодан ўзгандан ҳожати-ни сўраб Оллоҳга ширк келтирган ҳолда ўлса, дўзахга киргай*». Имом Бухорий ривоятлари.

Савол-20: Дуо ибодатми?

Жавоб-20: Ҳа, дуо ибодатдир. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴾ ﴿٦٥﴾ سورة غافر

маъноси: «*Парвардигорларингиз: Менга дуо-илтижо қилинглр, Мен сизларга қилган дуоларингизни му-тажжоб қилурман, деди. Албатта Менга ибодат қи-лишдан кибр-ҳаво қилган кимсалар яқинда бўйинла-рини эккан ҳолларида жаҳаннамга кирурлар*». «*Фо-фир*» сураси, 60-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам ай-тадилар:

((الدعاء هو العبادة)) رواه الترمذي ، وقال : حسن صحيح

маъноси: «*Дуо — ибодатдир*». Имом Термизий ривоят-лари.

Савол-21: Ўликлар дуони эшитадиларми?

Жавоб-21: Йўқ, эшитмайдилар. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴾ ﴿٧١﴾ سورة فاطر

маъноси: «(Эй Мухаммад), сиз қабрлардаги кимсаларга (яъни, ўлик динларга) эшиттира олувчи эмасдирсиз». «Фотир» сураси, 22-оят.

Абдуллоҳ ибни Умар розияллоҳу анҳумо дейди:

«Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам Бадрдаги мушрикларнинг ўликлари ташланган қудуқ устида туриб айтдилар:

((هَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا؟ ثُمَّ

قال: إِنَّهُمْ الآنَ يَسْمَعُونَ مَا أَقُولُ)) رواه البخاري

маъноси: «Раббиларинг ваъда берган нарсани ҳақиқатдан ҳам кўргандирсизлар, энди?!» Кейин айтдиларки, «Улар шу топда мен айтган сўзларимни эшитишади».

Қачонки бу ҳадис Оиша розияллоҳу анҳага айтилганда, Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам: *Шу топда улар мен айтган нарсаларимни ҳақиқатдан ҳам биллишади*, дедилар — дедида, «Сиз ўликларга эшитдира олувчи эмасдирсиз» — оятини ўқиди.

Ҳадисни ривоятчиси Қатода ибн Даома ас-Садусий: «Оллоҳ таоло уларни пайғамбарнинг сўзларини эшитишлари учун таҳқирланган, хасрат-надомат чеккан ҳолларида тирилтирди», дейди. *Имом Бухорий ривоятлари.*

Ҳадисни фойдалари:

1. Мушрик ўликларининг эшитишлари вақтинчаликдир. *Далил:* Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва салламнинг: «Улар шу топда мен айтган сўз-

ларимни эшитишади», деган гапларидир. Бундан тушуниладики, бундан кейин эшитишмайди. Чунки, бу ишдан мурод юкоридаги Қатода айтган гапидир.

2. Оиша розияллоху анҳонинг Ибни Умар розияллоху анҳума ривоятини инкор қилишидан англадики, пайғамбаримиз саллаллоху алайҳи ва саллам: *«эшитишади»*, эмас, балки: *«билшади»*, дедилар - *«Сиз ўликларга эшиттира олгувчи эмасдирсиз»* оятини далил келтирган ҳолда.

3. Куйидаги ҳолатда Оиша билан Ибни Умар розияллоху анҳумларнинг ривоятларини мувофиқлаштириш мумкин:

Аслида ўликлар Қуръонда таъкидланганидек, гап эшитишмайди. Лекин, мушрик ўликларининг тирилтирилиб, гап эшитишлари, хадиснинг ривоятчиси Қатода таъкидлаганидек, Пайғамбаримиз саллаллоху алайҳи ва салламнинг мўжизаларидандир, *валлоху аълам*.

КАТТА ШИРКНИНГ ТУРЛАРИ

Савол-22: Ўликлар ва ғойиб кимсалардан мадад сўраса бўладими?

Жавоб-22: Йўқ, улардан ёрдам сўралмайди, балки мадад Оллоҳ таолонинг Ўзидангина сўралади.

Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخَلَقُونَ ﴿٢١﴾ أَمْ وَاتَّعَمِرُوا أَهْيَاءَ وَمَا يَشْعُرُونَ أَكِنُ يَتَّبِعُونَ ﴿٢٢﴾ سورة النحل

маъноси: «(Муширларнинг) Оллоҳни қўйиб, шти-жо қилаётган бутлари биров нарсани яратувчи эмасдир, балки ўзлари яратувчидирлар. (Улар) эсон-сиз ўликлардир. Ва улар (ўзларича синаётган муширларнинг) қачон қайта тирилишларини ҳам сеза олмайдилар». «Наҳл» сураси, 21 ва 22-оятлар.

Оллоҳ таоло айтади:

﴿ إِذْ تَسْتَعِينُونَ رَبَّكُمْ فَأَسْتَجِبْ لَكُمْ ﴿٩﴾ سورة الأندال : ٩

маъноси: «Ўшанда Парвардигорларингиздан мадад тилаганингизда, У сизларга ижобат қилди» «Анфол» сураси, 9-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((يَا حَيُّ ، يَا قَيُّوْمُ ، بِرَحْمَتِكَ
أَسْتَغِيْثُ)) حَسَنٌ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

маъноси: «Эй, хамиша тирик бўлган ва абадий тургучи зот! Сени раҳматингдан ёрдам сўрайман». Имом Термизий ривоятлари.

Савол-23: Оллоҳ таолодан ўзгача ёрдам-мадад сўраш мумкинми?

Жавоб-23: Йўқ, мумкин эмасдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿إِنَّكَ تَعْبُدُ وَإِنَّكَ نَسْتَعِينُ﴾ سورة الفاتحة

маъноси: «Сенгагина ибодат қиламиз ва Сендангина мадад сўраймиз». «Фотиҳа» сураси, 5-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللّٰهَ ، وَإِذَا اسْتَعْنَيْتَ

فَاسْتَعِنْ بِاللّٰهِ)) رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ ، وَقَالَ : حَسَنٌ صَحِيْحٌ

маъноси: «Агар бирон нарсани сўрасанг, фақат Оллоҳнинг Ўзидангина сўрагин. Агар мадад тиламоқчи бўлсанг Оллоҳдангина мадад тилагин». Имом Термизий ривоятлари.

Савол-24: Тириклардан мадад тиласа бўладими?

Жавоб-24: Ҳа, агар уларнинг кучлари етса ёрдам сўраймиз. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى ﴾ سورة المائدة

маъноси: «Яхшилик ва тақво йўлида ҳамкорлик қилишлар». «Моида» сураси, 2-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((وَآلَهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ

الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ)) رواه مسلم

маъноси: «Агар банда биродарининг ёрдамида бўлса, Оллоҳ таоло ҳам бу бандасининг ёрдамидадир». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-25: Оллоҳ таолодан ўзгага назр-ниёз қилса бўладими?

Жавоб-25: Оллоҳдан бошқага назр-ниёз қилса бўлмайди. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي

بَطْنِي مُحَرَّرًا ﴾ سورة آل عمران

маъноси: «(Эй Мухаммад), Имроннинг хотини: Парвардигорим, мен қорнимдаги нарсани (ҳомилани, дунё ишларидан) озод этиб, Сенга назр қилдим, деганини эсланг». «Оли Имрон» сураси, 35-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعْهُ ، وَمَنْ

نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَهُ فَلَا يَعْصِهِ)) رواه البخاري

маъноси: «*Кимки Оллоҳ таолонинг тоатини қиламан деб назр-ниёз қилса қилаверсин, Энди кимки Оллоҳга гуноҳкор бўладиган назр-ниёз қиламан деса, асло қила кўрмасин*». Имом Бухорий ривоятлари.

Савол-26: Оллоҳ таолодан ўзгага қурбонлик қилиш мумкинми?

Жавоб-26: Йўқ, мумкин эмасдир. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنحَرْ ﴾ سورة الكوثر

маъноси: «*Бас, сиз Парвардигорингиз учун намоз ўқинг ва (жонлик) сўйиб қурбонлик қилинг!*». «Кавсар» сураси, 2-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((لَعْنَةُ اللَّهِ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ)) رواه مسلم

маъноси: «*Оллоҳдан ўзгага атаб қурбонлик қиладиган кишига Оллоҳнинг лаънати бўлсин!*». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-27: Оллоҳ таолога яқинлашиш мақсадида қабрлар атрофида айланиш мумкинми?

Жавоб-27: Йўқ, мумкин эмас. Фақат Каъбанигина атрофида айланса бўлади. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَيَطُوفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴾ سورة الحج

маъноси: «*Ва эски уй (Каъба)ни тавоф қилсинлар*». «Ҳаж» сураси, 29-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((مَنْ طَافَ بِالنَّيْتِ سَبْعًا ، وَصَلَّى
رَكَعَتَيْنِ كَانَ كَعَتَقِ رَقَبَةٍ)) رواه ابن ماجه

маъноси: «*Қимки етти марта Қазбани айланиб, икки ракаат намоз ўқиса, бир қулни озод қилган миқдорда савоб олгай*». Имом Ибн Можа ривоятлари.

Савол-28: Сеҳрнинг ҳукми нима?

Жавоб-28: Сеҳр — куфрдир. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا السَّحْرَ عِلْمًا لِيَرْبُوا فِيهِ لَبِيسًا لَئِنِ عَلِمُوا أَن شَاءَهُم مَّرَدًّا فَذَلَّكَ أَجْرٌ عَسَفًا ﴾
النَّاسِ السَّحْرَ ﴿ سورة البقرة : 102

маъноси: «*Балки одамларга сеҳр ўргатадиган шайтонлар кофир эдилар*». «Бақара» сураси, 102-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((اجْتَنِبُوا السَّحْرَ الْمُؤَبَقَاتِ :

الشُّرْكُ بِاللَّهِ ، وَالسُّحْرُ ...)) رواه مسلم

маъноси: «*Еттига ҳалокатга йўлиқтирадиган нарсалардан ўзларингни тийинглар! Улар: Оллоҳ таолога ширк келтирмоқ, сеҳр ...лардир*». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-29: Фолбинлар билан парихонларга ишонса бўладими?

Жавоб-29: Йўқ, уларга ишониш мумкин эмас. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ﴾ سورة النمل : ٦٥

маъноси: «*Айтинг: Осмонлар ва ердаги бирон кимса ғайбни билмас, магар Оллоҳгина (билур)*». «Намл» су-
раси, 65-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам ай-
тадилар:

﴿ مَنْ أَتَى عَرَاْفًا أَوْ كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا

يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﴾ صحيح رواه أحمد

маъноси: «*Кимки фолбин ёки парихонинг олдига ке-
либ, унинг айтган гапларига ишонса, Муҳаммадга
келган динга кофир бўлибди*». Имом Аҳмад ривоятлари.

Савол-30: Бирон одам ғайбни биладими?

Жавоб-30: Йўқ, ғайбни Оллоҳ таолодан ўзга ҳеч
ким билмайди. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا

يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ ﴾ سورة الأنعام : ٥٩

маъноси: «*Ғайб очқичлари Унинг хузуридадирким,
уларни ёлғиз Ўзигина билур*». «Анъом» сураси, 59-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам ай-
тадилар:

﴿ لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ﴾ حسن رواه الطبراني

маъноси: «*Ғайбни Оллоҳ таолодан ўзга ҳеч ким бил-
майди*». Имом Табароний ривоятлари.

Савол-31: Исломга зид бўлган қонунларга амал қилишнинг ҳукми қандай?

Жавоб-31: Исломга зид бўлган қонунларга амал қилиш, агар уни бўлаверади ёки тўғри деб эътиқод қилса куфрдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴾ ﴿٤٤﴾ سورة المائدة

маъноси: «*Кимда-ким Оллоҳ нозил қилган дин билан ҳукм қилмас экан, бас, улар кофирдирлар*». «*Моидда*» сураси, 44-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

﴿ وَمَا لَمْ تَحْكُمُوا مِنْهُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ ،
وَيَتَخَيَّرُوا مِمَّا أَنزَلَ اللَّهُ ، إِلَّا جَعَلَ

اللَّهُ بَأْسَهُمْ بَيْنَهُمْ ﴾ ((حسن رواه ابن ماجه وغيره
маъноси: «*Бошлқларингиз Оллоҳдан келган нарса-ларга кўнгиллари тусаганича ва ўз билармонлик билан амал қилишиб, Оллоҳнинг Қуръони ила ҳукм чиқармас эканлар, Оллоҳ уларнинг ўрталарида мусибат ҳосил қилиб қўйгай*». Имом Ибн Можа ривоятлари.

Савол-32: Оллоҳ таолони ким яратган?

Жавоб-32: Агар шайтон биронгангизни ушбу савол билан васваса қилса, «*Азу биллаҳи минаш шайтонир роҷийм*», деб Оллоҳ таолодан паноҳ сўрасин! *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ
بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴾ سورة فصلت

маъноси: «Агар сизни шайтон томонидан бирон вас-
васа йўлдан оздириб (мазкур ҳислат эгаси бўлишдан
қайтармоқчи бўлса), у ҳолда Оллоҳдан паноҳ сўранг.
Зеро, У эшитгувчи ва билгувчи зотдир». «Фуссилат»
сураси, 36-оят.

Шунингдек, биз пайғамбаримиз саллаллоҳу
алайҳи васаллам ўргатганларидек ўзимизни шай-
тоннинг ҳийласидан асраймиз ва:

« أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ، اللَّهُ أَحَدٌ ، اللَّهُ الصَّمَدُ ،
لَمْ يَلِدْ ، وَلَمْ يُولَدْ ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ .
ثُمَّ لِيَتَّقِلَ عَنْ يَسَارِهِ ثَلَاثًا ، وَلِيَسْتَعِذَّ مِنَ
الشَّيْطَانِ ، وَلِيَنْتَهِيَ ، فَإِنَّ ذَلِكَ يَذْهَبُ عَنْهُ »

هذه خلاصة الأحاديث الواردة في البخاري ومسلم وأحمد وأبي داود
яъни, «Оманту биллаҳи ва русулиҳ, Аллоҳу аҳад,
Аллоҳус сомад, лам ялид валам юлад валам яқун лаҳу
куфуван аҳад», деймиз. Сўнгра чап томонга уч мар-
та тупуриб, шайтоннинг васвасасидан паноҳ сўраб,
бировга оғиз очмаймиз.

маъноси: «Оллоҳ таолога ва пайғамбарларига иймон
келтирдим. Оллоҳ таоло ягонадир. Оллоҳ ҳеч кимга
муҳтож эмасдир. У туғмаган ва туғилмагандир.

Ҳеч ким У Зотга тенг эмасдир». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Яна шу нарсани айтишимиз шартки: Оллоҳ таоло яраттувчидир, яратилган эмасдир. У Зот ягонадир. Ундан илгари ҳеч нарса бўлган эмас. **Далил:** Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَا شَيْءَ قَبْلَكَ)) رواه مسلم

маъноси: «**Парвардигоро, Ўзинг аввалдирсан. Сендан илгари ҳеч нарса бўлмаган**». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-33: Исломдан олдин мушрикларнинг ақидаси қандай бўлган?

Жавоб-33: Улар Оллоҳ таолога яқин бўлиш мақсадида ва шафоат талаб қилиб, авлиёлардан ҳожатларини сўрашар эди. **Далил:** Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ

إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى ﴾ سورة الزمر : ٢
маъноси: «**У Зотдан ўзга дўстларни («худо») қилиб олган кимсалар: Биз (ўша худоларимизга) фақат улар бизни Оллоҳга яқин қилишлари учунгина ибодат қилурмиз, дерлар**». «Зумар» сураси, 3-оят.

Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْصُرُهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَقُولُونَ هَؤُلَاءِ

شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ ﴾ سورة يونس : ١٨
маъноси: «**Улар Оллоҳни қўйиб, ўзларига зиён ҳам, фойда ҳам етказа олмайдиган нарсаларга ибодат қи-**

ладилар ва: Ана шу нарсалар Оллоҳ таоло хузурида бизларнинг оқловчиларимиз, дейдилар». «Юнус» сураси, 18-оят.

Хозирги кунда баъзи мусулмонлар юқоридаги ишларни мушрикларга ўхшаб қилмоқдалар.

Савол-34: Оллоҳ таолога ширк келтиришдан қандай қилсак қутуламиз?

Жавоб-34: Куйидаги нарсалардан ўзимизни тиймасак, Оллоҳ таолога ширк келтиришдан қутула олмаймиз.

1. Парвардигоримизга хос бўлган ишларда Уни шериги бор деб билиш. Масалан, Оллоҳ таолодан ўзга ҳам бу оламни бошқариб турувчи зотлар бор деб эътиқод қилишга ўхшаш. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَمَنْ يُدْبِرِ الْأُمْرَ فَسَيَقُولُنَّ اللَّهُ ﴾ سورة يونس : ٢١

маъноси: «Эй Муҳаммад айтмиш: Ким барча ишларни тадбир қилиб турур? Улар албатта Оллоҳ дейдилар». «Юнус» сураси, 31-оят.

2. Ибодатда ширк келтириш. Масалан, пайғамбар ва авлиёлардан ҳожатларини сўраб дуо қилишга ўхшаш. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي

وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴾ سورة الجن

маъноси: «(Эй Муҳаммад, динингиздан қайтишингизни талаб қилаётган кофирларга) айтмиш: Мен ёлғиз Парвардигоримгагина дуо-иш-

тижсо қилурман ва У Зотга бирон кимсани ширк қилмасман». «Жин» сураси, 20-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ)) رواه الترمذي ، وقال: حَسَنٌ صَحِيحٌ

маъноси: «**Дуо ибодатдир**». Имом Тирмизий ривоятлари.

3. Оллоҳнинг сифатларида ширк келтириш. Масалан, пайғамбарлар ва авлиёлар ғайбни билишади, деганга ўхшаш. **Далил:** Оллоҳ таоло айтади:

﴿ قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ﴾ سورة النمل : ٦٥

маъноси: «**Айтинг: Осмонлар ва ердаги бирон кимса ғайбни билмас, магарам Оллоҳгина (билур)**». «Намл» сураси, 65-оят.

4. Оллоҳ таолони бандаларига ўхшатиш. Масалан, Подшоҳнинг ҳузурига бировнинг воситасиз кира олмаганимдек, Оллоҳ таолодан бирон одам воситасидагина ҳожатимни сўрай оламан, деганга ўхшаш. Бу иш — яратувчи зотни яратилган нарсаларга ўхшатиш — ширкдир. **Далил:** Оллоҳ таоло айтади:

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ﴾ سورة الشورى : ١١

маъноси: «**Бирон нарса У Зотга ўхшаш эмасдир**». «Шўро» сураси, 11-оят.

Бу нарсани Оллоҳ таолонинг қуйидаги ояти янада қувватлайди:

﴿لَنْ أَشْرَكَتَ لِيَحْبَطَ عَنْكَ لِتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ سورة الزمر

маъноси: «Қасамки: агар мушрик бўлсанг, албатта қилган амалинг беҳуда кетур ва зиён кўргувчилардан бўлиб қолурсан!» «Зумар» сураси, 65-оят.

Агар инсон тавба қилиб, ширкнинг бу турларидан қутула олса, албатта Оллоҳ таолони бир деб билувчилар сирасидан бўлур.

Эй Парвардигоро, бизни ўзингни бир деб билувчилар каторидан қилгин мушриклардан қилиб кўймагин!

Савол-35: Катта ширкнинг қандай зиёни бор?

Жавоб-35: Катта ширк инсонни дўзахда абадий қолишига сабаб бўлади. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا

لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾ سورة المائدة

маъноси: «Албатта кимда-ким Оллоҳга ширк келтирса, Оллоҳ унга жаннатни ҳаром қилур ва борар жойи дўзах бўлур. Зулм қилгувчилар учун бирон ёрдамчи бўлмас». «Мойда» сураси, 72-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоху алайҳи васаллам айтадилар:

((مَنْ لَقِيَ اللَّهَ يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ)) رواه مسلم
маъноси: «*Кимки Оллоҳ таолога бирон нарсани ширк келтирган ҳолда ўлса, жаҳаннамга киради*». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-36: Мушрик одамга қилган яхши амалларининг фойдаси борми?

Жавоб-36: Йўқ, мушрик одамга қилган яхши амалларининг фойдаси йўқдир. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿وَأَشْرِكُوا بِالْحَبْلِ طَعْنُهُمْ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ سورة الانعام

маъноси: «*Агар улар мушрик бўлганларида қилган амаллари беҳуда кетган бўлар эди*». «Анъом» сураси, 88-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоху алайҳи васаллам айтадилар:

((أَنَا أَغْنِي الشُّرَكَاءَ عَنِ الشُّرْكِ ،
مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ مَعِيَ فِيهِ
غَيْرِي تَرَكَتُهُ وَشِرْكُهُ)) حديث قديمي رواه مسلم

маъноси: «*Мен шерикдан беҳожатман! Кимки бир амалини қилиб, унда ўзгани Менга шерик қилса, уни шеригига қолдираман (яъни, қилган амалига Мен савоб бермайман)*». Имом Муслим ривоятлари.

КИЧИК ШИРК ВА УНИНГ ТУРЛАРИ

Савол-37: Кичик ширк нимадир?

Жавоб-37: Кичик ширк — риёдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ
فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ
بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾ سورة الكهف

маъноси: «Бас, ким Парвардигорига рўбарў бўлишдан умидвор бўлса, у ҳолда яхши амал қилсин ва Парвардигорига бандалик қилишда бирон кимсани (Унга) шерик қилмасин!». «Каҳф» сураси, 110-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ
الشُّرْكَ الْأَصْفَرُ» صحيح رواه أحمد

маъноси: «Мени сизлардан энг қўрқадиган нарсам кичик ширк-риёдир». Имом Аҳмад ривоятлари.

Инсоннинг қуйидаги гаплари ҳам кичик ширкдан ҳисобланади:

Агар Оллоҳ ва фалончи бўлмаганда эди, бу муваффақиятга эриша олмас эдим.

Оллоҳ ва сен ҳоҳлаганинг учун бу иш бўлди.

Биринчи мисолда Оллоҳга фалончини шерик қилиб қўйгани учун, иккинчи мисолда эса, Оллоҳнинг ҳоҳиши билангина чекланмасдан яна бировнинг ҳоҳишини шерик қилгани учун бу сўзлар ширк ҳисобланди.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«لَا تَقُولُوا : مَا شَاءَ اللَّهُ وَشَاءَ فُلَانٌ ، وَلَكِنْ قُولُوا : مَا

شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ شَاءَ فُلَانٌ» صحیح رواه أحمد

маъноси: «Оллоҳ ва фалончи хоҳлади, деманглар, балки Оллоҳ сўнгра фалончи хоҳлади, деб айтинглар». Имом Аҳмад ривоятлари.

Савол-37: Оллоҳ таолодан бошқанинг номига қасам ичса бўладими?

Жавоб-37: Оллоҳ таолодан ўзганинг номига қасам ичса бўлмайди. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ﴾ سورة التَّائِبِينَ ٧

маъноси: «(Эй Муҳаммад, уларга) айтинг: Йўк! Парвардигоримга қасамки, албатта қайта тирилурсизлар». «Тағобун» сураси, 7-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ» صحیح رواه أحمد

маъноси: «Кимки Оллоҳ таолодан ўзганинг номига қасам ичса, мушрик бўлибди». Имом Аҳмад ривоятлари.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَخْلِفْ بِاللَّهِ أَوْ لِيَصْمُتْ)) مَنْعًا عَلَيْهِ
маъноси: «*Кимки қасам ичса, Оллоҳ таолонинг номига қасам ичсин ёки сукут сақласин!*». Имом Бухорий ва Имом Муслим ривоятлари.

Пайғамбарлар ва авлиёлар номига қасам ичиш, агар қасам ичувчи одам уларда куч-қувват бор ёки улар менга фойда ё зарар етказа олади, деб эътиқод қилса қатга ширқдир.

Савол-39: Шифо топиш умидида ип ва ҳалқа таксак бўладими?

Жавоб-39: Йўқ, бу нарсаларни тақмаймиз. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَإِنْ يَمَسَّتْكَ اللَّيْلُ بِشَرِّهِمْ فَلَا

كَشْفٍ لَكَ إِلَّا أَلَمًا ﴾ سورة الأنعام : ١٧

маъноси: «*Агар Оллоҳ сизни (камбағаллик, ҳасталик каби) бирон зиён билан ушласа, бас, уни фақат Ўзигина аритувчидир*». «Анъом» сураси, 17-оят.

Ҳузайфа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинишича, у киши бир одамни истимани қайтариш ниятида қўлига ип боғлаб олганини кўрганида ипини узиб ташлади ва Оллоҳ таолонинг қуйидаги оятини ўқиди:

﴿ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا

وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴾ سورة يوسف

маъноси: «Уларнинг кўплари Оллоҳга фақат мушрик бўлган ҳолларидагина иймон келтирадилар». «Юсуф» сураси, 106-оят.

Савол-40: Кўз тегмасин деб мунчоқ ва садафга ўхшаш нарсаларни тақса бўладими?

Жавоб-40: Йўқ, кўздан сақланиш мақсадида бу нарсаларни тақсақ бўлмайди. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ﴾ سورة الأنعام : ١٧

маъноси: «Агар Оллоҳ сизни (камбағаллик, ҳасталик каби) бирон зиён билан ушласа, бас, уни фақат Ўзигина аритгувчидир». «Анъом» сураси, 17-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((مَنْ عَلِقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ)) صحيح رواه أحمد

маъноси: «Кимки тумор тақса, Оллоҳга ширк келтирган бўлибди». Имом Аҳмад ривоятлари.

ОЛЛОҲГА ЯҚИНЛАШИШ ВА ШАФОАТ ТАЛАБ ҚИЛИШ БАЁНИ

Савол-41: Оллоҳ таолога қандай воситалар билан яқинлашамиз?

Жавоб-41: Воситанинг мумкин ва мумкин бўлмаган турлари бор:

1. Оллоҳга восита қилишнинг мумкин тури. Бундан мақсад Оллоҳнинг исм ва сифатлари, яхши амал қилиш ва тирик, солиҳ одамлардан дуо талаб қилиш орқали Оллоҳга яқинлашишдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿وَكَلِمَ الْأَسْمَاءِ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾ سورة الأعراف : ١٨٠
маъноси: «Оллоҳнинг гўзал исмлари бордир. Бас, Уни ўша исмлар билан чорланг (ёд этинг)». «Аъроф» сураси, 180-оят.

Оллоҳ таоло айтади:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَالَّذِينَ

﴿وَاتَّبِعُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾ سورة المائدة : ٢٥
маъноси: «Эй мўминлар, Оллоҳдан қўрқингиз ва унга яқин бўлиш йўлини излангиз». «Моида» сураси, 35-оят.

Муфассирлардан Ибни Касир Қатода номли олимдан нақл қилиб, ушбу оят хусусида зикр қилади: Яъни, «Оллоҳга унга итоат қилиш ва У рози бўладиган амаллар билан яқинлашинглар».

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ وَوَلَدُكَ

سَمَّيْتَهُ بِوَجْهِ نَفْسِكَ» ((صحيح رواه أحمد

маъноси: «*Ўзингни номлаган барча исмларинг билан сўрайман*»). Имом Аҳмад ривоятлари.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва салламнинг жаннатда бирга бўлсак, деган биродарига айтган гаплари:

«أَعْنِي عَلَى نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ» ((رواه مسلم

маъноси: «*Ўзингга кўп сажда қилиш билан кўмак бергин*»). Имом Муслим ривоятлари.

Яна бунга мисол, Ўрга кириб кетиб, ўрнинг оғзи ёпилиб қолганда Оллоҳ учун қилган яхши амалларини айтишиб, Оллоҳга яқинлашган кишиларнинг қиссасидир. Оллоҳ уларнинг яхши амалларини қабул қилиб, дуоларини ижобат қилди ва ўрдан эсон-омон чиқишди.

Яна Оллоҳни, пайғамбарини ва авлиёларини яхши кўриш орқали Оллоҳга яқинлашиш ҳам мумкин. Чунки уларга бўлган муҳаббатимиз яхши, савобли ишлардан ҳисобланади.

2. Оллоҳга восита қилишнинг ман этилган тури. Бу ўликлардан нажот тилаб, улардан ҳожатларини сўрашдир. Бу нарса ҳозирги кунимизда мавжуд бўлиб, у катта ширкдандир. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ
وَلَا يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا
مِن الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ سورة يونس

маъноси: «Оллоҳни қўйиб, сизга фойда ҳам, зиён ҳам етказа олмайдиган нарсага илтижо қилманглар! Бас, агар шундай қилсангиз, золимлардансиз». «Юнус» сураси, 106-оят.

Аmmo пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва салламнинг обрўлари билан Оллоҳга яқинлашиш эса, яъни, Эй Раббим, пайғамбаримизнинг обрўлари ҳаққи ҳурмати менга шифо бергин, дейиш каби ишлар эса, ножоиздир. Чунки саҳобалар бу ишни қилишмаган, Умар розияллоҳу анҳу Аббоснинг тирликларида у кишидан дуо сўраса ҳам, вафот этган пайғамбаримизнинг исмлари билан дуо қилмади. Чунки пайғамбаримизнинг вафотларидан кейин у киши орқали Оллоҳга яқинлик қилиш ширкка олиб бориши мумкин. Шунингдек, инсон Оллоҳ таоло амир, ҳокимлардек бир одамнинг воситаси билан иш юритади, дуо қабул қилади, деса, Яратувчини бандаларига ўхшатган бўлади.

Абу Ҳанифа раҳматуллоҳи алайҳи айтади: «Оллоҳдан сўраётганда Ундан ўзга бирон нарсани восита қилишни ҳуш кўрмайман, чунки яхши эмас».

Савол-42: Дуони банда воситаси билан қилишга ҳожат борми?

Жавоб-42: Дуони банда воситаси билан қилишга ҳожат йўқдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَدِي عَنِّي

فَأِنِّي قَرِيبٌ ﴿سورة البقرة: ١٨٦﴾
 маъноси: «Бандаларим сиздан (эй Мухаммад), Мен ҳақимда сўрасалар, Мен уларга яқинман». «Бақара» сураси, 186-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((إِنَّكُمْ تَدْعُونَ سَمِيْعًا قَرِيْبًا وَهُوَ مَعَكُمْ)) رواه مسلم
 маъноси: «Сизлар яқин, эшитгучи зотга дуо қиляясиизлар. У зот Ўз илми орқали сизлар биландир». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-43: Тириклардан дуо талаб қилиш мумкинми?

Жавоб-43: Ҳа, ўликлардан эмас, тириклардан дуо талаб қилиш мумкиндир. *Далил:* Оллоҳ таоло пайғамбар саллаллоҳу алайҳи ва салламнинг тирикликларида хитоб қилиб айтади:

﴿وَاسْتَجِبْ لَدُنِّي ذِكْرًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾
 ﴿وَاللَّهُ مَنَّاتٌ ﴿١٩﴾﴾ سورة محمد

маъноси: «Бас, (эй Мухаммад, уларга), Ўз гуноҳингиз учун ҳамда мўмин-мўмина (ларнинг гуноҳлари) учун мағфират сўранг!». «Мухаммад» сураси, 19-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васалламдан ривоят қилинади:

أَنَّ رَجُلًا ضَرَبَ الْبَصَرَ أَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ :
 أَدْعُ إِلَهَ أَنْ يُعَافِيَنِي ... حَدِيثٌ صَحِيحٌ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

маъноси: «*Кўзи оқсиз бир одам пайғамбаримизга келиб, Оллоҳ таолодан менга офиятини сўраб дуо қилинг, деди*». Имом Тирмизий ривоятлари.

Бу ҳадисдан биламизки, тирик, тақводор одамдан дуо талаб қилса бўларкан.

Савол-44: Пайғамбаримизнинг воситалиги нима дегани?

Жавоб-44: Пайғамбаримизнинг воситалиги бу — унинг даъватидир. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ

إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ﴾ سورة المسائدة : ٦٧

маъноси: «*Эй пайғамбар, сизга Парвардигорингиз томонидан нозил қилинган нарсани етказинг!*» «*Моуда*» сураси, 67-оят.

Пайғамбаримиз салпаллоҳу алайҳи васаллам саҳобаларнинг: Гувоҳлик берамизки, сиз динни бекамму кўст етказдингиз, деган гапларига жавобан шундай дедилар:

((اللَّهُمَّ اشْنَأْ هَذَا)) حَوَابِي

لِقَوْلِ الصَّحَابَةِ: " نَشْنَأُ أَنَّكَ قَدْ بَلَّغْت " رواه مسلم

маъноси: «*Эй Парвардигоро, гувоҳ бўлгин*». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-45: Пайғамбаримизнинг шафоат қилишларини кимдан сўраймиз?

Жавоб-45: Пайғамбаримизнинг шафоат қилишларини Оллоҳдангина сўраймиз. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا﴾ سورة الزمر : ٤٤

маъноси: «*Айтинг: барча шафоат-оқлов ёлғиз Оллоҳникидир*». «Зумар» сураси, 2-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам саҳобаларга мана бундай дуо қилишни ўргатардилар:

((اللَّهُمَّ شَفِّعْهُ فِيَّ)) رواه الترمذي، وقال: حسن صحيح

маъноси: «*Эй Парвардигоро, мени пайғамбаримизнинг шафоатларидан баҳраманд этгин*». Имом Тирмизий ривоятлари.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((إِنِّي خَبَّاتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لَأُمَّتِي يَوْمَ

الْقِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مَنِ

مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا)) رواه مسلم

маъноси: «*Мен дуойимни умматимдан Оллоҳга ширк келтирмасдан ўлганларни Қиёмат Кунда шафоат қилиш учун сақлаб қўйдим*». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-46: Тириклардан шафоат сўраймизми?

Жавоб-46: Ҳа тириклардан дунё ишларида шафоат сўраймиз. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿مَنْ يَسْتَفِعْ شَفَاعَةَ حَسَنَةٍ يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَسْتَفِعْ شَفَاعَةَ

سَيِّئَةٍ يَكُنْ لَهُ كَنْةٌ مِنْهَا﴾ سورة النساء : ٨٥

маъноси: «*Ким (одамлар орасида) чиройли-ҳақ тараф олиш билан тараф олса, ўзига ҳам унинг савобидан бир улуш теғур. Ким ноҳақ тараф олиш билан тараф олса, ўзи учун унинг гуноҳидан бир улуш теғур*». «Нисо» сураси, 85-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((إِنَّهُمْ فَعَلُوا تَوْجَهًا رُؤَا)) صحیح رواه أبو داود

маъноси: «*Шафоат қилишлар, савоб оласизлар*». Имом Абу Довуд ривоятлари.

Савол-47: Пайғамбаримизни меъёрдан ортиқ мақтамоқ жоизми?

Жавоб-47: Йўқ, пайғамбаримизнинг мақтовларида ошириб-тошириб муболаға қилмаймиз. *Далил*: Оллоҳ таоло айтади:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ

أَمَّا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ﴾ سورة الكهف : 110

маъноси: «*(Эй Муҳаммад, уларга) айтинг: Ҳеч шакшубҳа йўққи, мен ҳам сизлар каби бир одамдирман. Менга Тангригиз ёлғиз Оллоҳнинг Ўзи экани ваҳй этилмоқда*». «Каҳф» сураси, 110-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((لا تُطْرُونِي كَمَا أَطْرَبَ النَّصَارَى عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ ، فَإِنَّمَا

أَنَا عَبْدٌ فَقُولُوا : عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ)) رواه البخاري

маъноси: «Христианлар Исо ибн Марямни ошириб мақтаганлари сингари мени ҳам ошириб мақтаманглар! Чунки мен бир бандаман, холос. Балки, фақат Оллоҳнинг бандаси ва элчиси, денглар». Имом Бухорий ривоятлари.

Савол-48: Биринчи яратилган нарса нимадир?

Жавоб-48: Инсонларнинг ичида энг аввал яратилган банда Одам алайҳис-салом бўлиб, нарсаларнинг ичида энг аввал яратилгани қаламдир. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَأِئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ

لِلسَّمَاءِ سَافِرِينَ ﴿٧١﴾ سُوْرَةُ ص

маъноси: «Эсланг Парвардигорингиз фаришталарга деган эди: Албатта Мен лойдан бир одам яратгувчидирман». «Сод» сураси, 71-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((كُلُّكُمْ مِنْ بَنِي آدَمَ ، وَآدَمُ

خُلِقَ مِنْ تُرَابٍ)) رِوَاةُ السِّيْرَةِ ، وَصَحْحُهُ الْإِسْبَانِيُّ

маъноси: «Сизларнинг барчаларингиз Одамнинг авлодсизлар, Одам бўлса тупроқдан яратилган». Имом Баззор ривоятлари.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((إِنَّ أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْقَلَمَ)) رِوَاةُ

لِإِبْنِ دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيِّ ، وَقَالَ : حَسَنٌ صَحِيحٌ

маъноси: «*Оллоҳ таоло энг аввал яратган нарса қаламдир (яъни, сув ва аришдан кейин қаламни яратди)*». Имом Абу Довуд ва имом Тирмизий ривоятлари.

«Эй Жобир, энг биринчи яратилган нарса пайгамбарингни нуридир», деган ҳадис эса, тўкилган, ёлғон ҳадис бўлиб, Қуръон билан Суннатга ва ақлга тескарисдир. Олимлардан Суйутий раҳимаҳуллоҳ айтадиларки, бу ҳадис беисноддир. Ғуморий: тўқима, ёлғон ҳадис, деса, Албоний: ботил ҳадисдир, дейди.

ЖИҲОД — ДЎСТЛИК — ҲУКМ

Савол-49: Оллоҳ таоло йўлида жиҳод қилишнинг ҳукми қандайдир?

Жавоб-49: Мол, жон ва тил билан имкони қадар жиҳод қилиш вожибдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿أَفِرُّوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ

وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾ ﴿٤١﴾ سورة التوبة : ٤١

маъноси: «(Эй мўминлар), ҳоҳ енгил, ҳоҳ оғир ҳолингизда (яъни, истасангиз, истамасангиз жиҳодга) чиқингиз ва молу жонларингиз билан Оллоҳ йўлида курашингиз!». «Тауба» сураси, 41-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

« جَاهِدُوا الْمُشْرِكِينَ بِأَمْوَالِكُمْ

وَأَنْفُسِكُمْ وَالسِّيْرَتِكُمْ » صحیح رواه أبو داود

маъноси: «Муширларга қарши молларинг, жонларинг ва тилларинг билан жиҳод қилинглар!». Имом Абу Довуд ривоятлари.

Савол-50: Дўстлик нима дегани?

Жавоб-50: Дўстлик Оллоҳни бир деб таниган мўминларга ёрдам бериб, уларни яхши кўришдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ

أَوْلِيَاءُ بَعْضُهُمْ

مَا يَنسَوِي: «Мўмин ва мўминалар бир-бирларига дўст-дирлар». «Таба» сураси, 71-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا)) رواه مسلم

маъноси: «Мўмин мўмин учун мисоли бинодек, баъзиси баъзисини суяб туради». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-51: Кофирларга ёрдам бериб, уларни дўст тутиш мумкинми?

Жавоб-51: Йўқ! Кофирларга ёрдам бериб, уларни дўст тутиш мумкин эмасдир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنَهُمْ﴾ سورة المائدة : ٥١

маъноси: «Сизлардан ким уларга дўст бўлса, бас, у ўшалардандир». «Моида» сураси, 51-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((إِنَّ آلَ بَنِي فَلَانٍ لَيْسُوا لِي بِأَوْلِيَاءَ)) متفق عليه

маъноси: «Фалончи хонадони менга дўст эмасдирлар». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Чунки бу хонадон мусулмон бўла туриб, кофирлар билан дўст тутинишар эди.

Савол-52: Оллоҳ таолонинг дўстлари кимдир?

Жавоб-52: Оллоҳ таолонинг дўстлари Оллоҳдан кўрқадиган мўминлардир. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ الَّذِينَ آمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾﴾ سورة يونس

маъноси: «*Огоҳ бўлингизки, албатта Оллоҳнинг дўстларига охиратда бирон хавф-хатар йўқдир ва улар ғамгин бўлмайдилар*». «Юнус» сураси, 62-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

((إِنَّمَا وَلِيُّيَ اللَّهُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ)) مَتَّقْ عَلَيْهِ

маъноси: «*Бешак менинг дўстим Оллоҳ ва солиҳ мўминлардир*». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Савол-53: Мусулмонлар нима билан ҳукм қиладилар?

Жавоб-53: Мусулмонлар Қуръони карим ва саҳиҳ ҳадислар билан ҳукм қиладилар. *Далил:* Оллоҳ таоло айтади:

﴿وَأَن أَحْكُمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ﴾ سورة المائدة : ٤٩

маъноси: «*(Эй Мухаммад), улар ўртасида Оллоҳ нозил қилган нарса билан ҳукм қилинг*!». «Моида» сураси, 49-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«أَمَا بَعْدُ : أَيُّهَا النَّاسُ ، فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ يُوْشِكُ أَنْ يَأْتِيَ رَسُولُ رَبِّي فَأُجِيبُ ، وَأَنَا تَارِكٌ فِيكُمْ ثَقَلَيْنِ : أَوَّلَهُمَا كِتَابُ اللَّهِ فِيهِ الْهُدَى وَالنُّورُ ، فَخُذُوا كِتَابَ اللَّهِ وَاسْتَمْسِكُوا بِهِ » فَعَثَّ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ وَرَغَبَ فِيهِ ، ثُمَّ قَالَ : ((وَأَهْلَ بَيْتِي)) رَوَاهُ مُسْلِمٌ

маъноси: «Аммо баъд: Эй одамлар, огоҳ бўлинглар, мен бир (жаннат) хушхабарини етказувчи (пайғамбарман), холос. Оллоҳнинг (жонимни олгани юборган) элчиси яқин орада келиб қолса керак. Мен сизларга (сафотимдан кейин) икки буюк нарсани қолдирмоқдаман.». Имом Муслим ривоятлари.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا مَا تَمَسَّيْتُمْ بِهِمَا : كِتَابَ اللَّهِ

وَسُنَّةَ رَسُولِهِ » رَوَاهُ مَالِكٌ ، وَصَحَّحَهُ الْأَيْبَانِيُّ

маъноси: «Мен сизларга икки нарсани қолдирдим. Бу икковини маҳкам тутсангизлар асло адашмайсизлар. У икки нарса Қуръон ва ҳадисдир». Имом Молик ривоятлари.

ҚУРЪОН ВА ҲАДИСГА АМАЛ ҚИЛМОҚ БАЁНИ

Савол-54: Оллоҳ таоло Қуръонни нима учун туширган?

Жавоб-54: Оллоҳ таоло Қуръонни унга амал қилиш учун туширган. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ أَتَّبِعُوا مَا أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ ﴾ سورة الأعراف : ٣

маъноси: «Эй инсонлар, сизларга Парвардигорингиздан нозил қилинган нарсага (китобга) эргашингиз».

«Аъроф» сураси, 3-оят.

Пайгамбаримиз салпаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

((اقْرَأُوا الْقُرْآنَ وَاعْمَلُوا بِهِ ،

وَلَا تَأْكُلُوا بِهِ ...)) صحيح رواه أحمد

маъноси: «Қуръонни ўқиб, унга амал қилинглр. Уни устидан тамаъ қилиб еманглр». Имом Аҳмад ривоятлари.

Савол-55: Саҳиҳ ҳадисга амал қилишнинг ҳукми қандай?

Жавоб-55: Саҳиҳ-тўғри ҳадисга амал қилишнинг ҳукми вожибдир. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا

نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ﴾ سورة الحشر : ٧

маъноси: *«Пайғамбар ўзи сизларга ато этган нарсани олинглар. У зот сизларни қайтарган нарсдан қайтинглар!»*. «Ҳашр» сураси, 7-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

«عليكم بسنتي ، وسنة الخلفاء»

المهديين ، تمسكوا بها)) صحيح رواه أحمد
маъноси: *«Менинг йўлим ва тўғри йўлда хидоят тонган халифаларнинг йўлларига эргашиб, уни маҳкам тутинглар»*. Имом Аҳмад ривоятлари.

Савол-56: Қуръонга амал қилишликнинг ўзи кифоя қиладимиз?

Жавоб-56: Йўқ! Қуръонга амал қилишнинг ўзи кифоя қилмайди. Балки ҳадисга ҳам амал қилмоқ керак. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿وَأذِّنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لَتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا

نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ سورة النحل

маъноси: *«Сизга эса одамларга нозил қилган нарсаларни (яъни, шариат аҳкомларини) баён қилиб беришингиз учун ва шояд тафаккур қилсалар, деб бу эслатмани - Қуръонни нозил қилдик»*. «Нahl» сураси, 44-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

«(ألا وإنني أوتيت القرآن ومثله معه)) صحيح رواه أبو داود

маъноси: «Огоҳ бўлинглар, менга Қуръон билан бир-га ҳудди шунга ўхшаши (суннат) берилди». Имом Абу Довуд ривоятлари.

Савол-57: Оллоҳ ва пайғамбарини гапларидан бирор гапни илгари қўйиладими?

Жавоб-57: Йўқ! Оллоҳ ва пайғамбарини гапларидан бирор гапни илгари қўймаймиз. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَلَا تَقْدُمُوهَا

يَنْبَغِيكَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ﴾ سورة الحجرات : ١

маъноси: «Эй мўминлар, сизлар Оллоҳ ва Унинг пайғамбари олдида (яъни, иккисининг изнисиз бирон сўз ёки ишга) қадам босманглар». «Ҳужурот» сураси, 1-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

((لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ)) متفق عليه

маъноси: «Парвардигорга гуноҳкор бўладиган ишларда бандага итоат қилинмайди». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Ибни Аббос розияллоҳу анҳумо айтади:

قال ابن عباس ؓ ((أخشى أن ينزل عليكم ججارة من

السماء ! أقول لكم : قال رسول الله ﷺ]، وتقولون : قال

أبو بكر وعمر !!!)) رواه أحمد ، وصححه أحمد شاكر

маъноси: «Сизларни устларингизга осмондан тош ёғилишидан қўрқаман. Мен сизларга Росулulloҳ сал-

ллоҳу алайҳи ва саллам айтган десам, сизлар Абу Бакр, Умар айтган, дейсизлар-а!!!». Имом Аҳмад ривоятти.

Савол-58: Агар диний ишларимизда ихтилоф қилиб қолсак, нима қиламиз?

Жавоб-58: Оллоҳнинг Қуръони билан пайғамбаримизнинг саҳиҳ ҳадисларига мурожаат қиламиз. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ
إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ
تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ
تَأْوِيلًا﴾ سورة النساء

маъноси: «Бордию бирон нарса ҳақида талашиб қолсангиз, агар ҳақиқатан Оллоҳга ва охираат кунига ишонсангиз - у нарсани Оллоҳга ва пайғамбарига қайтарингиз! Мана шу яхшироқ ва чиройлироқ ечимдир». «Нисо» сураси, 59-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

((تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا
مَا تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا : كِتَابَ اللَّهِ
وَسُنَّةَ رَسُولِهِ)) رواه مالك ، وصححه الألباني
маъноси: «Сизларга икки нарсани қолдирдим. Бу икковини маҳкам тутсангизлар асло адашмайсизлар.

Бу икки нарса Қуръон билан ҳадисдир». Имом Молик ривоятлари.

Савол-59: Оллоҳ ва пайғамбарини қандай қилиб яхши кўрамиз?

Жавоб-59: Уларга итоат қилиб, буйруқларини бажариш билан яхши кўрамиз. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ سورة آل عمران

маъноси: «*Айттинг (эй Мухаммад): Агар Оллоҳни севсангиз, менга эргашинглар. Шунда Оллоҳ сизларни севди ва гуноҳларингизни мағфират қилади. Оллоҳ (гуноҳларни) мағфират қилгувчи, меҳрибондир*». «Оли Имрон» сураси, 31-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

((لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ
مِنَ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ)) مَتَّقِ عَلَيْهِ

маъноси: «*Сизларнинг бирорталарингиз мени отасидан, боласидан ва жамийки одамлардан ҳам кўпроқ яхши кўрмагунларича қомил мусулмон бўла олмайдилар*». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Савол-60: Тақдирдаги бўлади, деб амал қилишдан тўхтаб қолса бўладими?

Жавоб-60: Йўқ, Оллоҳнинг қадарига суяниб, амал қилишдан тўхтаб қолмаймиз. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ

بِالْحُسْنِ ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾ ﴾ سورة اليبس
маъноси: «Ана энди ким (ўз мол-давлатидаги камба-
гал-бечораларга берилиши лозим бўлган закот ва
бошиқа садақаларни) ато этса ва (Оллоҳдан) кўрқса,
ҳамда гўзал оқибатни (яъни, жаннат бор эканини)
таъдиқ этса, бас, Биз уни осон йўлга муяссар қилур-
миз». «Лайл» сураси, 5-7-оятлар.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам
айтадилар:

((اعملوا فكل ميسر لما خلق له)) متفق عليه

маъноси: «Ҳаракат қилаверинглар, ким нима учун
yaratilgan бўлса, у нарса ўша банда учун осон қилиб
қўйилгандир». Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам
айтадилар:

((المؤمن القوي خير وأحب إلى الله

ومن المؤمن الضعيف ، وفي كل خير .

أحرص على ما ينفعك واستعن بالله ، ولا تعجز ،

فإن أصابك شيء فلا تقل : لو أني فعلت

كان كذا وكذا ، ولكن قل : قدر الله وما شاء فعل ، فإن لو

تفتح عمل الشيطان)) رواه مسلم

маъноси: «Кучли мўмин заиф мўминдан кўра Оллоҳ-
га яхшироқ ва сеvimлироқдир. Ва ҳар икковида ҳам

хайрлик бор. Оллоҳдангина мадад сўраб, ўзингга фойда берадиган нарсаларда астойдил бўлгин, ожизлик қилиб қолмагин. Агар сенга бирор мусибат етса, бундай қилсам бундай бўларди, деб айтмагин, балки, Оллоҳ тақдир этган экан, Оллоҳнинг ҳоҳлагани бўлади, дегин. Чунки, бундай бўлса бундай бўларди, дейиш шайтон васвасасига йўл очиб беради». Имом Муслим ривоятлари.

Ҳадиснинг мазмунини мана бу оят янада равшанлаштиради. Оллоҳ таоло айтади:

﴿وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ
وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ سورة البقرة

маъноси: «(Зотан) сизлар ўзингиз учун яхши бўлган нарсани ёқтирмаслигингиз ва сиз учун ёмон бўлган нарсани яхши кўришингиз мумкин. Оллоҳ билур, сизлар билмасизлар». «Бақара» сураси, 216-оят.

СУННАТ ВА БИДЪАТ БАЁНИ

Бидъат бу Ислом динида бўлмаган ишлардир.

Савол-61: Динда яхши бидъат бўладими?

Жавоб-61: Йўқ, динда бидъатнинг яхшиси бўлмайди, чунки барча бидъат бир бидъатдир. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ أَلَيْسَ لَكُمْ دِينُكُمْ
وَأَنْتُمْ عَلَىٰكُمْ نِعْمَةٌ
لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾

маъноси: «Бугун сизларга динингизни комил қилдим, неъматимни бенуқсон, тўқис қилиб бердим ва сизлар учун Исломни дин қилиб танладим». «Моида» сураси, 3-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

« إِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ ، فَإِنَّ كُلَّ
مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ ، وَكُلِّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلِّ

ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ » صحیح رواه النسائي وغيره
маъноси: «(Диндан ташқарида бўлган) тўқиб чиқарилган ишлардан ўзларингизни олиб қочинглар! Чунки

барча тўқиб чиқарилган ишлар бидъат бўлиб, барча бидъатлар залолат-гумроҳликдир ва барча залолатнинг оқибати дўзахдир». Имом Насоий ривоятлари.

Савол-62: Диндаги бидъат қандай бўлади?

Жавоб-62: Диндаги бидъат бу - ҳар бир шаръий далил келмаган нарсадир. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴾ سورة الثَّوْرَى

маъноси: «**Балки улар (Макка муширклари) учун (куфр ва ширк) каби Оллоҳ буюрмаган нарсаларни - «дин»ни уларга шариат қилиб берган шериклари - бутлари бордир?! Агар (яхши-ёмон амаллар Қиёмат Кунда) ажралishi хусусидаги Сўз бўлмаганида, албатта уларнинг ўрталарида (шу дунёдаёқ) ҳукм қилинган бўлур эди».** «Шўро» сураси, 21-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

﴿ مِمَّنْ أَخَذَتْ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ ﴾ متفق عليه

маъноси: «**Кимки динда биз буюрмаган янгиликни олиб келса, номақбулдир».** Имом Бухорий ва имом Муслим ривоятлари.

Бидъатнинг турлари кўп бўлиб, булар:

1. Кофирликка олиб борадиган бидъат. Масалан, ўликлар билан ғойибларга дуо қилиб, улардан ёрдам сўрашга ўхшаш.
2. Ҳаром бўлган бидъат. Масалан, дуода ўликларни Оллоҳга восита қилиш, қабрларга юзланиб намоз ўқиш, ўликлар номига қурбонлик сўйиш, уларга мақбара қуришга ўхшаш.
3. Макруҳ бўлган бидъат. Масалан, Жума намозидан кейин (эхтиёт юзасидан) пешин намозини ўқиб қўйиш, азондан кейин баланд овоз билан пайғамбаримизга салавот-саломлар айтишга ўхшаш.

Савол-63: Ислолда яхши суннат борми?

Жавоб-63: Ҳа, Ислолда яхши суннат бордир. Бу нарса динимизда бор бўлиб, садақа беришга ўхшашдир. **Далил:** Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

((مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً ،
 فَلَهُ أَجْرُهَا ، وَأَجْرُ مَنْ عَمَلَ بِهَا
 مِنْ بَعْدِهِ ، وَمَنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ
 مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْءٌ ...)) رواه مسلم

маъноси: «Кимки Ислолда яхши бир иш қилса, унга ўша ишнинг савоби ва ундан кейинги ўша ишни давом эттирадиганларнинг савобини ҳам уларнинг савобларидан мутлақо камайтирилмаган ҳолда берилади». Имом Муслим ривоятлари.

Савол-64: Мусулмонлар қачон ғалаба қозонадилар?

Жавоб-64: Мусулмонлар қачонки Парвардигорларининг Қуръони ва пайғамбарларининг суннати-ни ҳаётларида татбиқ этишиб, тавҳид даъватини маҳкам ушласалар ва ширкнинг барча кўринишларидан хазар қилсалар ҳамда душманларига қарши қўлларидан келганича куч-қувват тўпласаларгина душманлари устидан ғалаба қозонадилар. Далил: Оллоҳ таоло айтади:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ

يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴾ سورة محمد

маъноси: «Эй мўминлар, агар сизлар Оллоҳга ёрдам берсангизлар (яъни, Унинг йўлида жиҳод қилсангизлар), У зот ҳам сизларга ёрдам берур ва жанг майдонида қадамларингизни собит-барқарор қилур».

«Мухаммад» сураси, 7-оят.

Оллоҳ таоло айтади:

﴿ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي

الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي

أَرْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي

شَيْئًا ﴾ سورة النور: ٥٥

маъноси: «Оллоҳ сизлардан иймон келтирган ва яхши амаллар қилган зотларга ҳудди илгари ўтган (ий-

мон-эътиқодли) зотларни (ер юзига) халифа-хукмрон қилганидек, уларни ҳам ер юзида халифа қилишни ва улар учун Ўзи рози бўлган (Ислоом) динини ғолиб-мустаҳкам қилишни, ҳамда уларнинг (аҳволини Маккада кўрган) хавфу-хатарлардан сўнг (Мадинада) тинчлик-хотиржамликка айлантириб қўйишни ваъда қилди. Улар Менга ибодат қилурлар ва Менга бирон нарсани шерик қилмаслар». «Нур» сураси, 55-оят.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтадилар:

((أَلَا إِنَّ الْقَوَّةَ الرَّمَّةَ سِيٌّ)) رواه مسلم

маъноси: «Огоҳ бўлингки, албатта қувват камон отишдадир». Имом Муслим ривоятлари.

Камон отишдан мурод: барча кураш усуларини ўрганишдир (барча турдаги отув қуроолларини ишлата билишдир).

ОЛЛОҲ ТАОЛО ИЖОБАТ ҚИЛАДИГАН ДУОЛАР

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва саллам айтардилар:

«اللَّهُمَّ إِنِّي
عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ أُمَّتِكَ ، نَاصِيَتِي بِيَدِكَ ،
مَاضٍ فِي حُكْمِكَ ، عَدْلٌ فِي قَضَاؤِكَ ،
أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ ،
أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا
مِنَ خَلْقِكَ ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ
الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ
قَلْبِي وَنُورَ بَصَرِي ، وَجَلَاءَ حُزْنِي
وَذَهَابَ هَمِّي وَغَمِّي » ، إِلَّا أَذْهَبَ اللَّهُ هَمَّهُ وَحُزْنَهُ
وَأَبْدَلَهُ مَكَانَهُ فَرْحًا . صحیح روای احمد و ابن حبان
« لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُـبْحَانَكَ إِنِّي
كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ » صحیح روای احمد و غیره

Имом Аҳмад ривоятлари.

Мусулмон одам қайси ишда бўлмасин ушбу дуони тарк қилмас экан, Оллоҳ унинг дуосини ижобат қилгай.

Пайғамбаримиз саллаллоҳу алайҳи ва салламга бир ғам ёки ташвиш тушса, шундай дер эдилар:

((يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ)) حسن رواه الترمذي

Имом Тирмизий ривоятлари.

М У Н Д А Р И Ж А

Сўз боши	5-бет.
Ислом асослари	7-бет.
Иймон асослари	8-бет.
Оллоҳнинг бандаларидаги ҳаққи	10-бет.
Тавҳид турлари ва унинг фойдалари	14-бет.
Амалнинг қабул бўлиши шартлари	20-бет.
Катта ширк ва унинг турлари	22-бет.
Катта ширкнинг турлари	28-бет.
Кичик ширкнинг турлари	41-бет.
Оллоҳга яқинлашиш ва шафоат талаб қилиш баёни	45-бет.
Жиход - Дўстлик - Ҳукм	54-бет.
Қуръон ва Ҳадисга амал қилмоқлик баёни	58-бет.
Суннат ва бидъат баёни	65-бет.
Оллоҳ таоло ижобат қиладиган дуолар	70-бет.
Мундарижа	72-бет.